

REGLUR

um kaupaukakerfi fjármálafyrirtækja.

1. gr.

Skilgreiningar.

Framkvæmdastjóri: Einstaklingur sem stjórn fjármálafyrirtækis ræður til þess að standa fyrir rekstri þess í samræmi við ákvæði hlutafélagalaga eða laga um fjármálafyrirtæki, burtséð frá starfsheiti að öðru leyti.

Kaupaukakerfi: Starfsreglur fjármálafyrirtækis um kaupauka.

Kaupauki: Greiðslur og hlunnindi til starfsmanns, m.a. reiðufé, sérstakar lífeyrisgreiðslur og kaupréttir, venjulega skilgreint með tilliti til árangurs, sem ekki eru þáttur í föstum starfskjörum starfsmanns, þar sem endanleg fjárhæð eða umfang greiðslu liggur ekki fyrir með nákvæmum hætti fyrirfram.

Lykilstarfsmaður: Einstaklingur í stjórnunarstarfi hjá fjármálafyrirtæki, annar en framkvæmdastjóri, sem hefur umboð til að taka ákvarðanir sem geta haft áhrif á framtíðarþróun og afkomu fyrirtækisins.

Fyrirtæki: Fjármálafyrirtæki samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki.

2. gr.

Gildissvið.

Reglur þessar gilda um fjármálafyrirtæki, sbr. lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Reglur þessar hafa ekki áhrif á kjarasambandsbundin réttindi eða skyldur starfsmanna.

3. gr.

Almennar reglur um kaupaukakerfi.

Fyrirtæki sem hyggst greiða einum eða fleiri starfsmönnum sínum kaupauka er skylt að koma á kaupaukakerfi sem stjórn fyrirtækisins skal samþykkja að fengnu álitni starfskjaranefndar sé slíki nefnd til að dreifa. Kaupaukakerfi skal samræmast þeim markmiðum sem það á að tryggja, sbr. 4. gr., og efni þessara reglna að öðru leyti.

Framkvæmdastjóra fyrirtækis ber að tryggja að samningar og greiðslur til allra starfsmanna samræmist kaupaukakerfi fyrirtækisins. Kaupaukakerfi fyrirtækis skal endurskoðað a.m.k. árlega þannig að tryggt sé að það taki mið af stöðu fyrirtækisins hverju sinni og aðstæðum á fjármála-markaði. Við þessa endurskoðun skal einnig tekið mið af reglulegu innra mati fjármálafyrirtækis á áhættu starfseminnar. Kaupaukakerfi má ekki stuðla að því að heildargreiðslur vegna kaupauka á ársgrundvelli ógni getu fyrirtækisins til þess að skila hagnaði.

Fyrirtæki skal gera Fjármálaeftirlitinu grein fyrir gildandi kaupaukakerfi. Ef Fjármálaeftirlitið fer þess á leit skal fyrirtækið rökstyðja að kaupaukakerfi samræmist markmiðum 4. gr., og reglum þessum að öðru leyti. Breytingar sem samþykktar eru á kaupaukakerfi skulu án tafar sendar Fjármálaeftirlitinu. Upplýsingum um kaupaukakerfi sem sendar eru Fjármálaeftirlitinu skal fylgja úttekt og greining á kaupaukakerfinu, sbr. 5. gr. reglna þessara.

Fyrirtæki sem veitir enga kaupauka er ekki skylt að setja sér sérstakar reglur um kaupauka, enda staðfesti stjórn fyrirtækisins sannanlega við Fjármálaeftirlitið eigi síðar en í febrúar ár hvert að fyrirtækið muni ekki greiða neina kaupauka það árið.

4. gr.

Markmið kaupaukakerfis.

Kaupaukakerfi skal miða að því að kaupaukar:

1. hvetji ekki til óhóflegrar áhættutöku,
2. vinni ekki gegn langtímahagsmunum fyrirtækisins og stöðugleika fjármálakerfisins,
3. samræmist sjónarmiðum um vernd viðskiptavina fyrirtækisins, kröfuhafa og hluthafa eða stofnfjáreigenda, og
4. samræmist að öðru leyti eðlilegum og heilbrigðum viðskiptaháttum.

5. gr.

Eftirlit innan fjármálafyrirtækis með kaupaukakerfi og framkvæmd þess.

Þegar við á og a.m.k. árlega skulu eftirtaldir aðilar framkvæma úttekt og greiningu á hvort kaupaukar samræmast kaupaukakerfi fyrirtækis og reglum þessum:

1. Áhættustýring skal greina áhrif kaupaukakerfis á áhættusnið (e. risk profile) og rekstur fyrirtækisins.
2. Regluvarsla skal greina hvernig uppbygging kaupaukakerfis hefur áhrif á framfylgni fyrirtækisins við lög og reglur, þ.m.t. reglur þessar og innri reglur fyrirtækisins.
3. Innri endurskoðun skal með reglubundnum hætti kanna uppbyggingu, framkvæmd og áhrif kaupaukakerfis fyrirtækisins. Liður í eftirlitinu skal m.a. vera árviss úttekt á heildarstarfskjörum framkvæmdastjóra og lykilstarfsmanna. Við þá úttekt skal m.a. litið til hvers kyns greiðslna frá dótturfélögum fyrirtækisins, ef þeim er til að dreifa. Auk þess skal gerð úttekt á kaupaukagreiðslum til annarra starfsmanna.

Telji framangreindir aðilar tilefni til athugasemda skal án tafar tilkynna stjórn fyrirtækisins og Fjármálaeftirlitinu formlega um slíka athugasemd.

Eigi síðar en í febrúar á hverju ári skal stjórn fjármálafyrirtækis sjá til þess að úttekt og greining samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar á kaupaukakerfi fyrirtækisins verði send Fjármálaeftirlitinu.

6. gr.

Jafnvægi á milli fastra launa og kaupauka.

Í kaupaukakerfi skal byggt á þeirri meginreglu að hæfilegt jafnvægi sé á milli fastra launa og kaupauka.

Samtala veitts kaupauka til starfsmanns, að meðtöldum þeim hluta greiðslu sem er frestað, má á ársgrundvelli ekki nema hærri fjárhæð en 25% af árslaunum viðkomandi án kaupauka.

Í kaupaukakerfi skal á því byggt að samsetning kaupauka, t.d. hvort um er að ræða greiðslu í reiðufé, eignarhlut í fyrirtækinu eða blöndu mismunandi þátta, sé ákvörðuð út frá því sjónarmiði að hún stuðli að heilbrigðum og traustum rekstri fyrirtækisins til langframa.

Ávallt skal fresta greiðslu hluta af kaupauka, a.m.k. 40% af honum, um að lágmarki þrjú ár. Við mat á því hvort fresta beri greiðslu um lengri tíma en þrjú ár skal höfð hliðsjón af áhættum starfseminnar og eðli þeirra starfa sem viðkomandi starfsmaður hefur með höndum fyrir fyrirtækið.

Ef heildar kaupauki starfsmanns á ársgrundvelli nemur ekki hærri fjárhæð en 10% af árslaunum starfsmanns án kaupauka er heimilt, þrátt fyrir ákvæði 4. mgr., að greiða kaupaukann út án frestunar.

Þegar fyrirtæki veitir kaupauka í formi eignarhluta í fyrirtækinu og hyggst fresta afhendingu hans eða þegar fyrirtæki veitir kauprétt og eignast í tengslum við slík viðskipti tímabundið eigin eignarhluti skal þess gætt að samanlagt hlutfall eignarhluta samræmist 29. gr. laga um fjármálafyrirtæki. Fyrirtæki er skylt að bókfæra slíka eignarhluti í efnahagsreikningi fyrirtækisins og er óheimilt að varðveita slíka eignarhluti í öðru félagi.

7. gr.

Áhrif kaupauka á fjárhagsstöðu fyrirtækis.

Kaupaukakerfi má ekki stuðla að því að heildargreiðslur eða framtíðarskuldbindingar vegna kaupauka á ársgrundvelli ógni getu fyrirtækisins til að skila hagnaði eða takmarki getu þess til að styrkja eiginfjárgrunn sinn.

8. gr.

Ráðningarkaupaukar.

Í kaupaukakerfi er óheimilt að gera ráð fyrir tryggðum kaupauka, þ.e. kaupauka sem starfsmaður fær óháð árangri í starfi.

Ákvæði 1. mgr. kemur ekki í veg fyrir að fyrirtæki veiti starfsmanni staka greiðslu á fyrsta ári við ráðningu, svokallaðan ráðningarkaupauka.

Samtala ráðningarkaupauka og annars kaupauka, að meðtöldum þeim hluta greiðslu sem er frestað, til starfsmanns á fyrsta ári ráðningar má á ársgrundvelli ekki nema hærri fjárhæð en 60% af

árslaunum viðkomandi án kaupauka. Ákvæði 4. mgr. 6. gr. um frestun á greiðslu hluta kaupauka á einnig við um ráðningarkaupauka.

Ef til starfsloka kemur hjá starfsmanni sem síðar er ráðinn að nýju til fyrirtækisins eða annars félags innan samstæðu fyrirtækisins innan þriggja ára frá fyrri starfslokum er óheimilt að veita honum ráðningarkaupauka.

9. gr.

Mat á áhættu.

Þegar fyrirtæki hyggst greiða kaupauka skal það taka mið af áhrifum áhættu á þann árangur sem fyrirtækið hyggst umbuna fyrir.

Kaupaukakerfi skal mæla fyrir um að starfsmenn eigi ekki viðskipti, t.d. afleiðuviðskipti, í því skyni að verja sig fyrir áhættu vegna kaupauka.

10. gr.

Mat á árangri.

Við ákvörðun kaupauka starfsmanns skal ekki aðeins litið til árangurs hans, heldur jafnframt árangurs þeirrar viðskiptaæiningar sem hann tilheyrir, frammistöðu fyrirtækisins í heild og þeirrar áhættutöku sem liggur árangrinum til grundvallar. Fyrirtækið skal einnig líta til þess hvort starfsmaður framfylgi innri reglum og ferlum fyrirtækisins og hvort hann virði lög og stjórnvaldsfyrirmæli í störfum sínum, einkum um samskipti við viðskiptavini.

11. gr.

Lækkun, afturköllun eða endurgreiðsla kaupauka.

Kaupaukakerfi skal taka mið af því að kaupaukar verði ekki veittir eða aðeins veittir að litlu leyti ef ein eða fleiri af eftirtöldum aðstæðum skapast:

1. Þegar tilskilin frammistaða viðkomandi starfsmanns næst ekki.
2. Þegar tilskilin frammistaða viðkomandi viðskiptaæiningar eða deildar innan fyrirtækisins næst ekki.
3. Þegar tilskilin frammistaða fyrirtækisins næst ekki, t.d. þegar fyrirtækið uppfyllir ekki kröfur Fjármálaeftirlitsins um eiginfjárgrunn á grundvelli 84. gr. laga um fjármálafyrirtæki.
4. Þegar starfsmaður fylgir ekki reglum eða innri ferlum fyrirtækisins eða virðir ekki lög eða stjórnvaldsfyrirmæli í störfum sínum.

Kaupaukakerfi skal tryggja að fyrirtæki sé heimilt að afturkalla þegar ákveðinn kaupauka sem ekki hefur verið greiddur út þegar ein eða fleiri af aðstæðum 1. til 4. tl. 1. mgr. skapast.

Kaupaukakerfi skal tryggja að fyrirtæki sé heimilt að endurkrefja starfsmann um þegar útgreiddan kaupauka ef í ljós kemur að árangur hans hefur að verulegu leyti vikið frá því sem gert var ráð fyrir við töku ákvörðunar um kaupauka. Kaupaukakerfi skal mæla fyrir um að samningar séu þannig útbúnir að endurkröfu megi hafa uppi við starfsmann í vissan tíma jafnvel þótt hann starfi ekki lengur hjá fyrirtækinu. Frestur til að setja fram endurkröfu á hendur starfsmanni skal aldrei vera skemmri en fimm ár frá því að ákvörðun um greiðslu kaupauka var tekin.

Kaupaukakerfi skal tryggja að kaupauki, sem hefur verið ákveðinn en ekki greiddur vegna frestunar, sbr. 6. gr., skuli ekki greiddur þegar að fyrirhuguðum greiðsludegi kemur ef staða fyrirtækisins hefur versnað verulega eða útlit er fyrir að staða fyrirtækisins muni versna verulega.

Hljóti fyrirtæki lán til þrautavara frá Seðlabanka Íslands skulu engir kaupaukar greiddir þar til telja má víst að fyrirtækið hafi á ný öðlast trausta fjárhagsstöðu.

12. gr.

Sérákvæði um stjórnarmenn.

Óheimilt er að greiða stjórnarmönnum fyrirtækis kaupauka.

13. gr.

*Sérákvæði um starfsmenn sem starfa við áhættustýringu,
innri endurskoðun eða regluvörslu.*

Laun starfsmanna sem starfa við áhættustýringu, innri endurskoðun eða regluvörslu skulu vera næg til þess að hæfir og reyndir einstaklingar sækist eftir slíkum störfum. Launin skulu jafnframt taka mið af þeirri ábyrgð sem hvílir á slíkum starfsmönnum og vera samkeppnishæf. Eftirlit innri endurskoðunar skv. 5. gr. reglna þessara tekur til framangreinds.

Kaupaukar skulu ekki greiddir starfsmönnum sem starfa við áhættustýringu, innri endurskoðun eða regluvörslu. Fyrirtæki ber að hafa hliðsjón af þessu við ákvörðun fastra launa slíkra starfsmanna, sbr. einnig 1. mgr. þessarar greinar.

14. gr.

Upplýsingagjöf og gagnsæi.

Allir starfsmenn skulu upplýstir um meginatriði kaupaukakerfis. Starfsmenn sem hljóta kaupauka á grundvelli kaupaukakerfis fyrirtækisins skulu upplýstir um þau atriði sem áhrif hafa á greiðslur til þeirra.

Áunnin réttindi starfsmanna samkvæmt kaupaukakerfi skulu færð til gjalda á hverju ári eftir því sem reikningsskilareglur kveða á um.

Á aðalfundi skal hluthöfum eða stofnfjáreigendum gerð grein fyrir meginatriðum kaupaukakerfis með skýrum hætti.

Í ársreikningi skal gerð grein fyrir kaupaukakerfi fyrirtækisins og áunnum kaupaukaréttindum lýst. Þar skulu a.m.k. koma fram upplýsingar um heildarskuldbindingar fyrirtækisins vegna kaupauka, annars vegar þær skuldbindingar sem komu til greiðslu á reikningsárinu og hins vegar þær framtíðarskuldbindingar sem fyrirtækið hefur tekist á hendur vegna kaupaukagreiðslna, sbr. enn fremur lagaákvæði sem gilda um reikningsskil fyrirtækisins. Auk þess skal í ársreikningi gerð grein fyrir heildarstarfskjörum, þ.e. ekki aðeins kaupaukum heldur öllum greiðslum og hlunnindum, framkvæmdastjóra og lykilstarfsmanna.

15. gr.

Gildistaka o.fl.

Reglur þessar eru settar á grundvelli 57. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki og taka þegar gildi.

Fjármálafyrirtæki skulu í fyrsta sinn senda Fjármálaeftirlitinu upplýsingar um kaupaukakerfi í samræmi við reglur þessar eigi síðar en 1. nóvember 2011, ásamt úttekt og greiningu á kaupaukakerfinu sbr. 5. gr. reglna þessara.

Fjármálafyrirtæki er aðeins heimilt að greiða kaupauka í samræmi við reglur þessar, sbr. 57. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Brot gegn 57. gr. a er refsivert samkvæmt 110. gr. og 112. gr. b sömu laga.

Fjármálaeftirlitinu, 30. júní 2011.

Gunnar Þ. Andersen.

_____
Ragnar Hafliðason.